

Metoda S.O.L.E

Didaktika geografie 2

Radomír Talafa

„Nemůžete nikoho nic naučit. Můžete mu nanejvýš pomoci, aby to sám v sobě našel.“

Galileo
Galilei

Zdroj: vlastní foto - výuka SOLE 2016

Co je to S.O.L.E?

- **Samoorganizované učební prostředí SOLE (Self Organised Learning Enviroment), ve kterém se děti učí samy ve skupinách (na počítači, s atlasem, s učebnicí, encyklopedií ad.)**

- **“Učení založené na zvědavosti.” (Enquiry based learning)**

Zdroj: vlastní foto - výuka SOLE 2016

Jak funguje metoda SOLE?

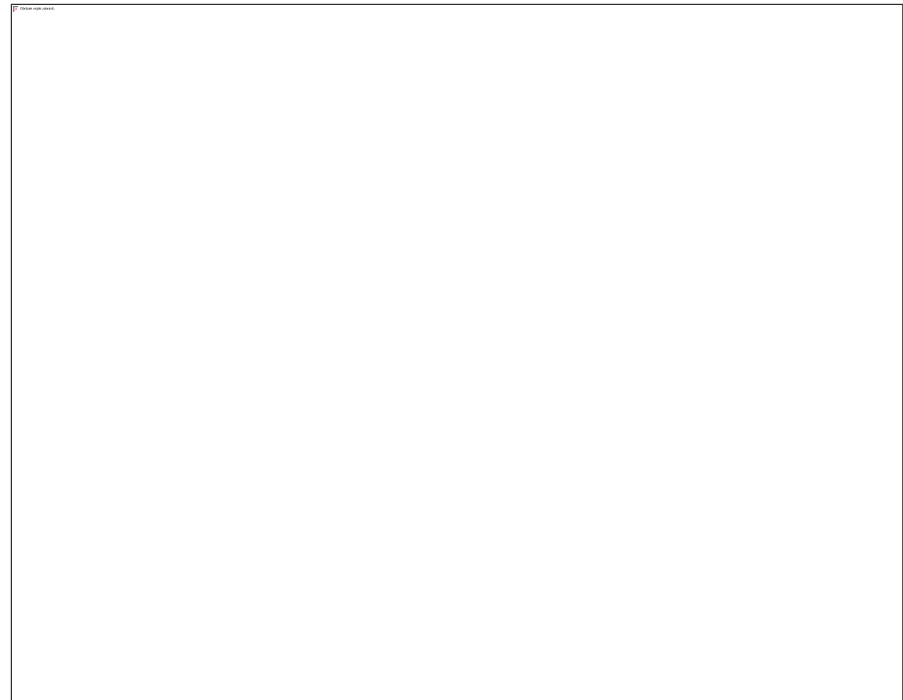
- na začátku hodiny dostanou žáci “**zvídavé otázky**”, které se týkají látky, jenž má být za hodinu probrána
- např. Kdo stvořil vesmír? Proč lidé uklouznou na mokřém povrchu?

- **třída-žáci pracují bez přítomnosti učitele**, který po zadání otázek dětem ze třídy odchází a sleduje práci žáků mimo třídu

- práci žáků řídí **studentský manažer (šerif, kapitán)** – zvolený spolužáky či učitelem na začátku hodiny, manažer je “spojka” mezi žáky a učitelem

Jak funguje metoda SOLE?

- žáci vytváří své „postery“ – prezentace, na práci mají vymezený čas. V závěrečné fázi hodiny **prezentují** své „odpovědi“, výsledky

Tak funguje metoda SOLE

Rules of the Game

-

1) Students are given a big question or are challenged to think of their own
-

2) Students choose their own groups and can change groups at any time
-

3) Students can move around freely, speak to each other and share ideas
-

4) Students can explore in any direction that they choose: there may be no single right answer
-

5) Groups are expected to present what they have learned at the end of the session

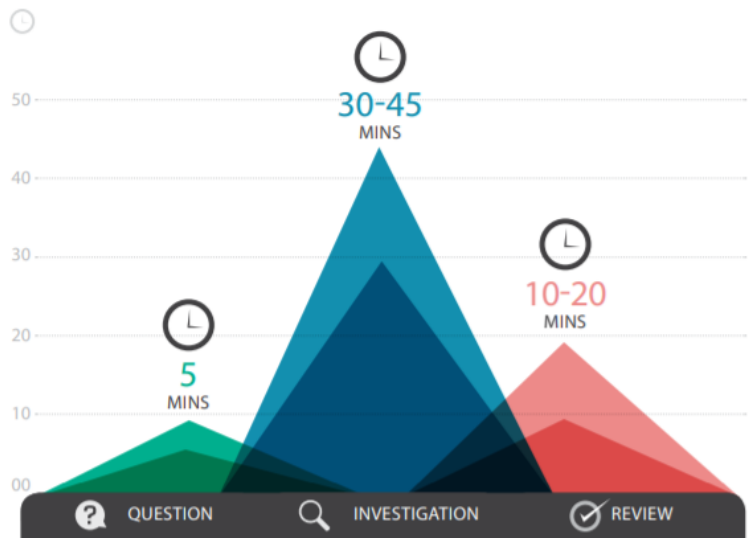
Zdroj: vlastní foto - výuka SOLE 2016

Zdroj: Mitra, S. (2015). SOLE Toolkit: How to bring Self-Organised Learning Environments to your community School in the cloud [online]. Dostupné z: <https://www.theschoolinthecloud.org/media/download-sole-toolkit/>

HOW TO RUN YOUR SOLE: APPROXIMATE TIMINGS

Below is an outline that can be adjusted to fit your schedule, space and specific circumstances.

Question

5

MINS

- Pose a big question (see the next section 'Discovery' for details).
- How you ask the question is almost as important as what you ask. Try to frame the question as a genuine process of discovery in order to promote curiosity.
- Explain the SOLE process.

Investigation

30-45

MINS

- Students work in groups to find answers to the big question online.
- Encourage students to resolve any group issues themselves. Stand back and trust your students!
- Observe and document the SOLE: take notes and photos to monitor change over time and ask the participants about their SOLE experience.

Review

10-20

MINS

- Invite the students to share their stories of collective discovery: what are the similarities / differences between their answers? Help them to see links to other areas.
- Encourage debate. Facilitate a discussion about the question itself and their investigation process.
- Engage the students in their own review: what would they do differently next time, both individually and collectively? What do they think they or others did really well? The time required for review and feedback may vary depending on the complexity of the question posed during the investigation period and the answers the students find.

Rozdíl

S.O.L.E

- aktivita
- zábava
- odpovědnost dětí
- pracují sami

klasická výuka

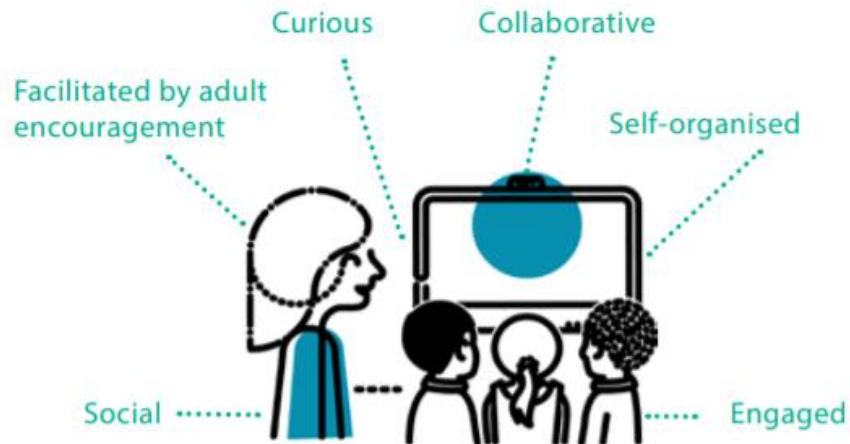
- pasivita
- povinnost
- odpovědnost učitele
- informace předává učitel

Role učitele

pozorovatel, servisman,
moderátor, kouč, faciliátor

Zdroj: ct.24.ceskatelevize.cz

Zdroj: Mitra, S. (2015). SOLE Toolkit: How to bring Self-Organised Learning Environments to your community School in the cloud [online]. Dostupné z: <https://www.theschoolinthecloud.org/media/download-sole-toolkit/>

Co nám řekly děti?

„Na S.O.L.E se vždy moc těším“

„Informace si dokážeme vyhledat sami“

„Hodně se toho v S.O.L.E naučíme“

„Učíme se přemýšlet“

„Je to jediná hodina, která mě ve škole baví“

Evaluace

- formativní hodnocení vs. sumativní hodnocení
- sebereflexe
- reflexe učitele
- reflexe šerifa
- reflexe SOLE vs. frontální výuka

HODNOCENÍ

DNE:

JMÉNO ŠERIFA:

JMÉNO ŽÁKA:

1	Naslouchání	10
Když mluví druzí, tak je neposlouchá a přemýšlí si o svém. Když někdo něco řekl, neumí zopakovat, o čem vlastně mluvil. Nenavazuje na to, co říkal někdo před ní/m.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Když někdo mluví, dívá se na něho a přemýšlí o tom, co říká. Když tomu nerozumí, zeptá se. Umí vždy říct vlastními slovy, co říkali lidé před ním.

1	Mluvení	10
Nikdo jí/mu nerozumí, když něco říká. Bojí se něco říci nahlas před skupinkou spolužáků.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Když chce něco říci, tak si to umí připravit tak, že jí/mu všichni rozumí. V případě vystoupení před skupinkou dokáže říci, co chce nejen srozumitelně, ale i tak, že si to všichni pamatují. Pokud jsou ve skupině rozdílné názory, dokáže podpořit svůj názor vhodnými, věcnými argumenty.

1	Učení se	10
Nové věci se učí těžce a dlouho, raději to vzdá. Když už se něco naučí, tak to rychle zapomíná. Učení jí/ho nebaví.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Rád/a se učí nové věci. Dokáže se naučit cokoli nového rychle a snadno a naučené si dlouho pamatuje. Zná sám/a sebe a ví jak se nejlépe učit (čtením, poslechem, pohybem, metodou pokus/omyl, atd.). Pochopí i věci, které jsou obvyklé až ve vyšší třídě. Dokáže i naučit někoho jiného co se sám/sama naučil/a. Baví jí/ho "přicházet věcem na kloub".

1	Spolupráce – já v kolektivu	10
Nerad/a s někým spolupracuje, raději si věci dělá sám/sama. Když už musí s někým spolupracovat, tak raději čeká, jak se to vyvine, nebo když jsou ostatní neschopní, tak to udělá za ně.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Rád/a spolupracuje ve skupině. Ví, jaké jsou její/jeho silné stránky a jak může přispět. Respektuje to, že ostatní členové mohou mít jiné silné stránky než on/a a rovněž jiné názory. Vždy se snaží mít na mysli úkol skupiny a jde jí/mu o její úspěch jako celku.

1	Spolupráce – můj pohled na celou třídu	10
Neumí spolupracovat, spíše se hádají, nebo spolu nemluví. Pokud to nejde jinak (chce se po nich spolupráce), tak úkol splní někdo z nich i za ostatní, kteří případně nedělají nic. Hlavní je osobní zájem a úspěch, ostatní je nezajímají. V případě neúspěchu hájí vinu na ostatní, nebo na okolí.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	Jsou bezva parta, která umí splnit společný úkol. Práci si rozdělí dle toho v čem je kdo dobrý a vzájemně si pomáhají. Všichni přispívají, nikdo se nefláká. Obvykle se jim daří plnit úkoly lépe, než bylo zadání. Každý člen skupiny cítí osobní odpovědnost za úspěch celé skupiny.

Diskuse, feedback

- 1) Co na to říkáte?
- 2) Jaké benefity má tato metoda?
- 3) Co se Vám líbí?
- 4) Co Vás zaujalo?
- 5) Kde vidíte kritické místa?
- 6) Dokážete si představit, že byste to takto zkusili?
- 7) Co se Vám nezdá? Kde máte pochybnosti
- 8) Má někdo zájem o SOLE?
- 9) Jak budete učit v budoucnosti?
- 10) Jaké didaktické styly se dají uplatnit v SOLE?
- 11) Vnímáte SOLE jako alternativní učení nebo jako funkční učení?

Zdroje:

Mitra, S. (2014). The future of schooling: Children and learning at the edge of chaos. *Prospects*, 2014, Vol. 44, Issue 4, p. 547-558. DOI 10.1007/s11125-014-9327-9. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11125-014-9327-9#citeas>.

Mitra, S. (2015). SOLE Toolkit: How to bring Self-Organised Learning Environments to your community School in the cloud [online]. Dostupné z: <https://www.theschoolinthecloud.org/media/download-sole-toolkit/>

Děkuji Vám za pozornost